

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“กันตรึม” เป็นเพลงพื้นเมืองที่นิยมกันมากในเขตอีสานใต้ อันได้แก่จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ ในกลุ่มชนซึ่งใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาประจำถิ่นเพราะเนื้อเพลง กันตรึมใช้ภาษาเขมรขับร้อง นิยมเล่นกันมากโดยเฉพาะในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์^๑ ลักษณะเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของกันตรึมก็คือเป็นวงดนตรีพื้นบ้านที่นำเอาจังหวะตีโทน โฉ๊ะ-คะครึม-ครึม มาเป็นชื่อวงดนตรีที่เรียกว่า กันตรึมเครื่องดนตรีกันตรึม ประกอบด้วย ปี่อ้อ ๑ เล้า ซอกันตรึมหรือซอ กลอง ๑ คัน กลองโทน ๒ ใบ เครื่องประกอบจังหวะมีฉิ่ง ฉาบ กรับ ทำนองเพลงใช้แม่บทเพลงพื้นบ้าน เช่น มะโปลโดง ผกาญแจก โอมตุ๊ก สืบทอดกันมาจากพ่อครู แม่ครูเพลง เนื้อเพลงที่ใช้ร้องจะเป็นภาษาเขมรสูงมีเนื้อหาที่สะท้อนถึง ความเป็นมา ความรักและการบรรยายให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ผู้เล่น ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย จำนวน ๔-๕ คน ฝ่ายหญิงส่วนใหญ่จะเข้ามาร่วมรำและร้องบ้างเป็นบางครั้ง การแต่งกาย ผู้ชายใส่เสื้อคอกลม นุ่งโจงกระเบน ผ้าขาวม้าคาดเอว และมีผ้าขาวม้าอีกชิ้นหนึ่งพาดบ่าทั้งสองข้าง ส่วนผู้หญิงนุ่งผ้าชิ้นแบบเขมร สวมเสื้อรัดรูปแขนกระบอก อาจมีผ้ารัดอกอีกชิ้นหนึ่งรัดอกทับเสื้อหรือแต่งตามประเพณีนิยมของท้องถิ่น ก่อนจะเล่นกันตรึมจะมีการไหว้ครูก่อน นักดนตรีหันหน้าไปทางทิศตะวันออกวงเครื่องดนตรีและเครื่องสังเวยรวมกันไว้ข้างหน้า เมื่อผู้ที่กระทำพิธีนำสวดคาถาบูชาครูเสร็จจึงจะเริ่มการแสดงต่อไป

การเล่นกันตรึม^๒ นิยมเล่นในงานมงคลต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน โกนจุก บวชนาค หรืองานเทศกาลต่าง ๆ ปัจจุบันมีผู้นำไปบรรเลงทั้งประเภทเพลงครู เพลงพิธีการ เพลงเข้าขบวนแห่ เพลงเบ็ดเตล็ด ซึ่งมีทั้งท่วงทำนอง อ่อนหวาน สนุกสนาน และโศกเศร้า

กันตรึมได้รับการสืบทอดแบบมุขปาฐะ ไม่มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร กันตรึมพื้นบ้านจึงมีสภาพที่ไม่แตกต่างกับการละเล่นพื้นบ้านอื่น ๆ ที่กำลังลดความนิยมลงไป ทำให้

^๑ ภูมิจิต เรื่องเดชและคณะ, การละเล่นกันตรึม เพลงพื้นบ้านชาวไทยเขมร, รายงานวิจัย(กระทรวงวัฒนธรรม: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๖๕

^๒ สมจิตร์ กลยาศิริ, การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์, วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๔), หน้า ๗๔

กันตรึมพื้นบ้านในปัจจุบันหลงเหลืออยู่น้อย ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมดนตรีตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลเช่น การนำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาผสมหรือใช้เครื่องดนตรีตะวันตกในรูปแบบวงสตริง หรือเปลี่ยนรูปแบบเป็นเพลงลูกทุ่งมีทางเครื่องมาเด่นทำให้ดนตรีกันตรึมที่เคยเป็นดนตรีและการแสดงพื้นบ้านในรูปแบบดั้งเดิมกำลังสูญหาย

ปัจจุบันนี้บทเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ซึ่งก็เป็นไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง การนิยมดูการละเล่นพื้นบ้าน บทเพลงพื้นบ้านก็มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันยุคสมัย การเล่นเพลงพื้นบ้านแบบเก่าได้รับการรังสรรค์ใหม่โดยคนยุคใหม่ เนื้อหาสาระของเพลงก็เปลี่ยนแปลงไป แต่ถึงอย่างไรก็ตามในบทเพลงกันตรึมของชาวสุรินทร์ก็ยังมีหลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาสอดแทรกอยู่ในบทเพลงเสมอ

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์หลักจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงกันตรึมของอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ว่ามีรายละเอียดอย่างไร ศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงกันตรึมและหลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีปรากฏอยู่ในเพลงกันตรึมว่ามีอย่างไร

๑.๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน จังหวัดสุรินทร์
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษา พัฒนาการของเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาคุณค่าจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์

๑.๓. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาคุณค่าจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ มีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเอกสาร โดยใช้ข้อมูลจากพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอรรถกถาและฎีกาเป็นหลักตลอดจนจากเอกสารและผลงานทางวรรณกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นหนังสือประกอบ

ขอบเขตด้านเนื้อหาวิจัย ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทเพลงพื้นบ้าน พัฒนาการของเพลงกันตรึม และคุณค่าจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์

ขอบเขตด้านเวลา เริ่มศึกษาและสิ้นสุดในปีการศึกษา ๒๕๕๗

๑.๔. ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๔.๑ ทราบแนวคิดเกี่ยวกับบทเพลงพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์เป็นมาอย่างไร
- ๑.๔.๒ ทราบพัฒนาการเพลงกันตรึม อำเภอเมืองสุรินทร์เป็นอย่างไร
- ๑.๔.๓ ทราบคุณค่าจริยธรรมที่ปรากฏในบทเพลงกันตรึมเป็นอย่างไร

๑.๕. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

กันตรึม หมายถึง การละเล่นเพลงพื้นบ้านของชุมชนอีสานใต้ มีกลองเป็นดนตรีหลัก เมื่อตีเข้าจังหวะจะมีเสียงดัง โจ๊ะ – กัน – ตรึม, โจ๊ะ – กัน – ตรึม

องค์ประกอบของกันตรึม หมายถึง ส่วนต่างๆ ของการละเล่นเพลงกันตรึม ประกอบด้วย จำนวนผู้แสดง การแต่งกาย ดนตรี คำร้องและทำนอง

องค์ประกอบของการแสดง หมายถึง ขั้นตอนและวิธีการแสดงกันตรึม ประกอบด้วย การไหว้ครู การแนะนำตัวและทักทาย การเกี่ยวพาราสีและการกล่าวลา

จริยธรรม หมายถึง ข้อที่ควรประพฤติปฏิบัติ หลักการแห่งการดำเนินชีวิต หลักแห่งการประพฤติปฏิบัติของบุคคลและกลุ่มคนที่ปฏิบัติร่วมกันในสังคมเพื่อประโยชน์สุขของตนและสังคมส่วนรวม โดยยึดหลักคำสอนของศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี

เพลงพื้นบ้าน หมายถึง เพลงชาวบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็ประดิษฐ์แบบแผนการเล่น การร้องเพลงไปตามความนิยมและสำเนียงพูดที่เพี้ยนแปร่งแตกต่างกัน เพลงแบบนี้มักจะนิยมร้องกันในเวลาเทศกาล หรืองานที่มีการชุมนุมผู้คนในหมู่บ้านมาร่วม รื่นเริงกันชั่วคราว เช่น ตรุษสงกรานต์ ขึ้นปีใหม่ ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และการลงแขกเอาแรงกัน ในกิจอันเป็นอาชีพ เช่น เกี่ยวข้าว นวดข้าว เป็นต้น และเนื้อหาของเพลงที่ร้องกันไม่ว่าทำนองเพลงชนิดใด จะมีอยู่อย่างเดียวกันคือ เรื่องว่าผู้ชายเกี่ยวผู้หญิง สิ่งสำคัญในการร้องก็อยู่ที่ผู้คิดค้นกลอนสด ร้องแก้กันด้วยปฏิภาณอันทำให้เกิดรสสนุกทั้งสองฝ่าย

๑.๖. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์วิจัยดังนี้

๑.๖.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ประทีป สุขโสภา ได้กล่าวไว้ใน “เอกสารประกอบการสอน วิชาศิลปะกับชีวิต การแสดงศิลปะของท้องถิ่น” ว่าลักษณะเด่นของเพลงพื้นบ้าน คือ มีความเรียบง่ายทั้งด้านการแต่งกายไม่มีดนตรีก็เล่นได้ เพียงแต่ปรบมือให้เข้าจังหวะ ต่อมามีการใช้เครื่องดนตรีประกอบ ส่วนภาษาใช้คำธรรมดาพื้น ๆ แต่ถ้อยคำคมคายอยู่ในตัว ทำให้เกิดความสนุกสนาน^๓

^๓ประทีป สุขโสภา, (เอกสารประกอบการสอน วิชาศิลปะกับชีวิต,การแสดงศิลปะของท้องถิ่น ,

ไสว มาลาทอง ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ในหนังสือ “คู่มือการศึกษาจริยธรรม” ว่า จริยธรรมมาจากคำ ๒ คำ คือ จริย+ธรรม แปลตามศัพท์ คือ จริยะ แปลว่า ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรม แปลว่า คุณความดี คำสั่งสอนในทางศาสนา หลักปฏิบัติในทางศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ เมื่อนำเอาคำ จริยะมาต่อกับคำว่าธรรม แปลว่า กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติ หรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติ^๔

เครือจิต ศรีบุญนาค ได้กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านอีสานจะปรากฏให้เห็นในงานบุญ ประเพณีตามฤดูกาลหรือเทศกาลในฮีตสิบสองคองสิบสี่ ซึ่งถือว่าเป็นประเพณีของชาวอีสาน ในแต่ละงานบุญแต่ละจังหวัดมีวัฒนธรรมประเพณีต่างกันไปอีกตามกลุ่มวัฒนธรรม เช่น กลุ่มวัฒนธรรมไทยลาวหรือกลุ่มวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงจะมีเพลงพื้นบ้านที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปคือหมอลำที่โดดเด่น กลุ่มวัฒนธรรมเขมร ส่วย จะมีเพลงพื้นบ้านเจริ่ง กันตรึมที่โดดเด่น ส่วนกลุ่มวัฒนธรรมโคราชจะมีเพลงโคราชที่โดดเด่น^๕

เอนก นาวิกมูล ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “คุณค่าเพลงพื้นเมือง : เพลงนอกศตวรรษ” ว่า คุณค่าของเพลงพื้นเมืองเป็นมรดกทางวรรณกรรม ชาวบ้านนิรนามได้แต่งเพลงของเขาขึ้น บทเพลงนี้อาจจะมาจากความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนและความอยู่ไม่สุขของปาก แต่บังเอิญหรือบางทีไม่ใช่บังเอิญเพลงของเขาไพเราะและกินใจชาวบ้านคนอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นเพลงดังกล่าวจึงได้แพร่กระจายออกไปเรื่อย ๆ และในที่สุด ไม่มีใครรู้ว่าใครเป็นคนแต่งบทเพลงนั้นและแต่งเมื่อใด^๖

อำนาจ เย็นสบาย ได้แสดงเพลงพื้นบ้านว่ามาจากแรงบันดาลใจ ๕ อย่าง คือ ความรัก ความเศร้าโศก ความหยาบโลน แรงบันดาลใจทางสังคมและการเมือง นอกจากนั้นยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า เพลงพื้นบ้านทั่วไป เนื้อร้องและทำนองไม่มีระเบียบแบบแผน บางครั้งไม่มีการแต่งล่วงหน้า มีทำนองง่าย ๆ และซ้ำ ๆ เนื้อร้องอาจสั้นหรือยาวก็ได้^๗

นิพนธ์ อินสิน ได้ให้ความหมายของเพลงพื้นเมืองไว้เช่นกันว่า หมายถึง เพลงของชาวบ้านท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็ประดิษฐ์แบบแผนการร้องเพลงของตนไปตามความนิยม และสำเนียงภาษาพูด ที่เปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไป เพลงแบบนี้มักจะนิยมร้องกันในเวลาเทศกาล หรืองาน

(สุโขทัย : ม.ป.ท., ๒๕๓๓), หน้า ๑๕.

^๔ไสว มาลาทอง, **คู่มือการศึกษาจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๖.

^๕เครือจิต ศรีบุญนาค, **พัฒนาการเพลงพื้นบ้านอีสาน**(หมอลำ เพลงโคราช เจริ่งเบริน), (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔.

^๖เอนก นาวิกมูล, **คุณค่าเพลงพื้นเมือง : เพลงนอกศตวรรษ**, (กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, ๒๕๒๒), หน้า ๙๓.

^๗อำนาจ เย็นสบาย, **สุนทรีภาพ**. (กรุงเทพมหานคร : เจริญธรรม, ๒๕๒๐), หน้า ๒๒๑.

ที่มีการชุมนุมผู้คนในหมู่บ้าน มาร่วมรื่นเร่กันชั่วครั้งชั่วคราว เช่น ตรุษสงกรานต์ ปีใหม่ ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และในการลงแขกเอาแรงกันในกิจกรรมอันเป็นอาชีพ เช่น เกี่ยวข้าว นวดข้าว เป็นต้น^๘

จารุวรรณ ธรรมวัตร ได้กล่าวถึงเนื้อหาสาระที่นำมาร้องเป็นเพลงพื้นบ้าน ในเอกสาร สัมมนา เรื่อง บทบาทของหมอลำต่อสังคมอีสาน ว่าการเล่นส่วนใหญ่ก็จะมีทั้งกลอน นิทานพื้นบ้าน ที่เรียกว่า กลอนลำก็มี ดังความตอนหนึ่งว่า “เนื้อหาของกลอนมีหลายชนิด มีทั้งกลอนนิทานพื้นบ้าน นิทานชาดก คำสอน คติโลก คติธรรม ประวัติศาสตร์ การเมือง ประเพณี ต่างๆ”^๙

ภิญโญ จิตต์ธรรม ได้กล่าวไว้ว่า “เพลงชาวบ้านเกิดจากประเพณี ศาสนา หรือ วัฒนธรรมของชุมชนในถิ่นหรือเขตนั่นๆ นับตั้งแต่ชุมชนที่ได้รับความเจริญไปจนถึงชุมชนที่เจริญแล้ว และมีลักษณะพิเศษไปตามความนิยมของท้องถิ่นนั้น ๆ เพลงชาวบ้านได้ใช้ร้องสืบทอดกัน มา โดยการ จำถ่ายทอดกันมาปากหลายชั่วอายุคน ต่อมาค่อยมีชื่อเสียงมีแบบสัมผัสคล้องจองท่วงทำนองไปตาม แบบของภาษาถิ่นนั้น ๆ ในการขับร้องเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ จะมีจังหวะดนตรีท้องถิ่น (Folk Music) และมีการร้องรำทำเพลงไปด้วย จึงเกิดเป็นระบำชาวบ้าน (Folk Dance) เข้ามาด้วย เพลง ชาวบ้านใช้ร้องรำในงานบันเทิงต่าง ๆ มีงานลงแขก เกี่ยวข้าว ตรุษสงกรานต์ ฯลฯ”^{๑๐}

ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ กล่าวถึงเพลงกันตรึมว่า กันตรึมเป็นวงดนตรีพื้นบ้านของอีสาน ได้ที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ประวัติความเป็นมาของกันตรึมนี้ไม่มีผู้ใดทราบ ที่มาอย่างแน่นอน แต่เชื่อว่าการเล่นเพลงกันตรึมได้รับการถ่ายทอดมาจากขอม ปัจจุบันการเล่น กันตรึมมีการประยุกต์รูปแบบการแสดงไปมากเพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและความต้องการของผู้ดู เช่น มีการนำเครื่องดนตรีสากลไปเล่นร่วมกับเครื่องดนตรีโบราณ^{๑๑}

๑.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจุฑามณี บ้านมอญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพลง พื้นบ้านท่าโพ ตำบล ท่าโพ อำเภอนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี ” พบว่า การดำเนินชีวิตของ ชาวบ้านท่าโพส่วนใหญ่ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย มีบ้านเรือนสวยงามสะอาดตา ปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ ใกล้ชิดติดกัน มีการไปมาหาสู่กันแบบพี่น้องนิยมใช้ชีวิตแบบเก่า ไม่นิยมเที่ยวกลางคืน ชาวบ้านส่วน

^๘นิพนธ์ อินสิน, **เพลงพื้นเมือง:เสียงบรรพบุรุษ. มูลมังอีสาน**, (วิทยาลัยสกลนคร : ๒๕๒๑), หน้า ๙๑.

^๙จารุวรรณ ธรรมวัตร, **บทบาทหมอลำต่อสังคมอีสาน**, เอกสารสัมมนาเพลงพื้นบ้านอีสาน, (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, ๒๕๒๔), หน้า ๘๐.

^{๑๐}ภิญโญ จิตต์ธรรม, **คติชาวบ้านอันดับ ๑ เพลงชาวบ้าน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เมืองสงขลา ๒๕๑๖), หน้า ๕๖.

^{๑๑}ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, **ศิลปะการฟ้อนภาคอีสาน**. (มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๒), หน้า ๗๘.

ใหญ่เน้นถือศาสนาพุทธเพราะมีวัดเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ประเพณีที่สำคัญคือประเพณีสงกรานต์ที่ชาวบ้านจะมาร่วมทำบุญและร้องเล่นเพลงพื้นบ้าน^{๑๒}

พระมหาสมชัย สิริวฑฺฒโน (ศรีนอก) ได้กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในเพลงลูกทุ่งไทย สรุปผลการวิจัย ความตอนหนึ่งว่า อิทธิพลของเพลงลูกทุ่งนั้น มีผลทำให้คนในสังคมปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง รู้จักเคารพสิทธิของคนอื่น และให้เกียรติคนอื่น เช่น บุตรธิดาพึงเคารพต่อบิดามารดา ศิษย์พึงเคารพต่อครูอาจารย์ เป็นต้น ตลอดจนการปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณทั้งปวง นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงหลักปรัชญาชาวบ้าน ว่าได้จากบทเพลงลูกทุ่งนั่นเอง สำหรับเป็นคติครองใจให้ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ปราศจากการเบียดเบียนกันและกัน^{๑๓}

พระมหาประหยัด ปณญาวโร (สุนนท์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงลำกลอนของชาวอีสาน ว่าทั้งเพลงพื้นบ้าน หรือ กลอนลำนั้นมีอิทธิพลต่อชาวอีสานมาก ดังความตอนหนึ่งว่า สังคมอีสานในยุคที่การจัดระบบองค์กรต่างๆของรัฐยังกระจายไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในชุมชนที่ ห่างไกลจากเขตสุขาภิบาลออกไป ลำกลอนหรือเพลงพื้นบ้านอีสานมีบทบาทสำคัญ ต่อชุมชนอีสานหลายด้าน เช่น ให้ความรู้ด้านการศึกษาการสาธารณสุขพื้นฐาน การให้ข่าว ข้อมูล การอบรมสั่งสอนจริยธรรม และเป็นกลไกในการจัดระเบียบทางสังคม โดยใช้กลอนลำเป็นสื่อ เพราะสังคมอีสานในอดีตเป็นสังคมการพึ่งไม่ใช้สังคมการอ่าน การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ มักจะจำกัดอยู่ในแวดวงราชการ และผู้ที่บวชเรียนในพระพุทธศาสนา การรับรู้ ข่าวสาร ต่างๆ ของชาวบ้าน จึงอาศัยจากการฟังสื่อที่ทำหน้าที่นำข่าวสาร สาระความรู้ต่างๆ มาเผยแพร่แก่ชาวบ้าน คือจำพวกเพลงพื้นบ้านอีสาน กลอนลำ^{๑๔}

พระมหาพิรพงษ์ มาลา ได้กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์คำสอนทางศีลธรรมและหลักจริยธรรมที่ปรากฏในบทเพลงเจรียงเบริน”^{๑๕} ว่า คำสอนทางศีลธรรมและจริยธรรมที่ปรากฏในบทเพลงเจรียงเบรินส่วนหนึ่งมีพื้นฐานมาจากจารีตประเพณีที่คนในชุมชนนั้นๆ ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานแล้วประมวลเป็นกฎเกณฑ์นำมาใช้เป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติ

^{๑๒} จุฑามณี บ้านมอญ “การศึกษาเพลงพื้นบ้านท่าโพ ตำบลท่าโพ อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี” **ปริญญานิพนธ์**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), ๒๕๕๐.

^{๑๓} พระมหาสมชัย สิริวฑฺฒโน, (ศรีนอก), “หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงลูกทุ่งไทย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๖๕ - ๗๘.

^{๑๔} พระมหาประหยัด ปณญาวโร, (สุนนท์), “จริยธรรมที่ปรากฏในลำกลอน”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๓.

^{๑๕} พระมหาพิรพงษ์ มาลา, “การศึกษาวิเคราะห์คำสอนทางศีลธรรมและหลักจริยธรรมที่ปรากฏในบทเพลงเจรียงเบริน”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๗),

และใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและอีกส่วนหนึ่งมาจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาซึ่งพบว่าโดยมากเป็นคำสอนในระดับโลกียะซึ่งเป็นรากฐานจริยธรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและเป็นกลไกในการจัดระเบียบสังคมเช่นคำสอนเรื่องศีล เรื่องนรก สวรรค์ เรื่องกรรม การเวียนว่ายตายเกิด เรื่องบาป เรื่องไตรลักษณ์ เรื่องอบายมุข ส่วนวิธีสอนจริยธรรมที่ปรากฏในเจริยงเบรินพบว่ามียู่ ๖ วิธีคือ สอนโดยวิธีการโต้ตอบปัญหา สอนโดยยกนิทานหรือตำนานประกอบ สอนโดยวิธียกอุปมา เปรียบเทียบ สอนโดยอ้างสิ่งที่ชาวบ้านเชื่อถือศรัทธาและสอนโดยวิธีกล่าวประชดประชัน

พระครูโสภิตธรรมประยุต (อุดม อุตตปญฺญ) ได้กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “พุทธจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงโคราช” ว่า เพลงโคราชเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ได้ทำหน้าที่สะท้อนถึงสภาพของสังคมในระดับท้องถิ่นไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้รับความนิยมในหลายจังหวัด เช่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ยโสธร เพลงโคราชได้สะท้อนภาพทางประวัติศาสตร์ไว้ให้คนรุ่นได้รับรู้ โดยได้ถ่ายทอดหลักจริยธรรม ซึ่งเป็นประเพณีวิถีชีวิตแบบไทยๆ อย่างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และมีเสน่ห์ แม้ว่าเพลงโคราชจะมีเนื้อร้องค่อนข้างที่จะหยาบโลน สองแฉ่ง สองง่าม กล่าวถึงเรื่องเพศและสัญลักษณ์ต่างๆ ในการขับร้องก็ตาม แต่ก็มีหลายเพลงที่ส่งเสริมจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น แนวคิดเรื่อง “กฎแห่งกรรม” ชาตินี้ชาติหน้า การทำดี ได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว และยังมียุทธศาสตร์การปลูกฝังจริยธรรมระดับพื้นฐานทั่วๆ ไป อีกหลายอย่างเช่นให้อยู่ร่วมกันด้วยศีล ๕ ให้รู้จักความมีเมตตาธรรม รู้จักความกตัญญูรู้คุณท่าน^{๑๖}

ผกา เบจกาญจน์ ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การละเล่นพื้นเมืองอีสานใต้ ผลการศึกษาพบว่า การละเล่นพื้นเมืองเป็นส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันของสังคมชนบท เพราะการละเล่นพื้นบ้านโดยเฉพาะกันตรึมสะท้อนให้เห็นภาพการดำเนินชีวิต เช่น อาชีพ การปฏิบัติตนในด้านต่าง ๆ และสะท้อนให้เห็นค่านิยมและความเชื่อ เช่น ความเชื่อเรื่องเทพเจ้า การทรงเจ้าเข้าผี ความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นต้น^{๑๗}

วิเศษ ขาญประโคน ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์กันตรึม : เพลงพื้นบ้านอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านองค์ประกอบมีสองส่วน คือองค์ประกอบของกันตรึมและองค์ประกอบของการแสดง องค์ประกอบกันตรึมประกอบด้วย จำนวนผู้เล่น ๖-๘ คนแบ่งหน้าที่เป็นคนตีกลอง ๒ คน คนเป่าปี่อ้อ ๑ คน คนสีซอ ๒ คน การแต่งกาย แต่งได้ ๒ แบบ คือแบบประเพณีนิยมของท้องถิ่น และแบบสมัยนิยม ด้านดนตรีมีเครื่องดนตรีหลัก ๔ ชิ้น ได้แก่กลองโทน ๒ ใบ ซอ ๑ คัน และ ปี่อ้อ ๑

^{๑๖} พระครูโสภิตธรรมประยุต, พุทธจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงโคราช. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

^{๑๗} ผกา เบจกาญจน์, วิเคราะห์การละเล่นพื้นเมืองของอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญา (ภาควิชา นาฏยศิลป์ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ๒๕๒๓)

เลา และสามารถเพิ่มเครื่องดนตรีประเภทใช้จังหวะคือ ฉิ่ง ฉาบ และกรับได้ ส่วนคำร้องนั้น ร้องเป็นภาษาเขมรสูงซึ่งเป็นภาษาถิ่นของชุมชนอีสานใต้ที่พูดภาษาเขมร ในสามจังหวัด คือ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ สำหรับทำนองมี ๓ ทำนองใหญ่ ๆ คือทำนองไหว้ครู เป็นทำนองที่ข้านิพนธ์ ใช้ร้องเมื่อเริ่มแสดงและร้องลาเมื่อจะจบการแสดง ทำนองสำหรับขบวนแห่ เป็นทำนองกลางๆ ให้ความรู้สึกสบาย ใช้ร้องต่อจากทำนองไหว้ครู เมื่อเริ่มทักทายและเริ่มเกี่ยวพาราสี และทำนองเบ็ดเตล็ดเป็นทำนองที่สนุกสนานเร้าใจ ใช้ร้องเพื่อเกี่ยวพาราสี หยอกล้อ ด้านองค์ประกอบของการแสดงเกี่ยวพาราสีเป็นช่วงที่ใช้เวลานานที่สุด เพราะนักร้องใช้ปฏิภาณไหวพริบโต้ตอบกันเพื่อสร้างความบันเทิงแก่ผู้ชม ด้านคุณค่าทางสังคมของกันตรึมพบว่า เพลงกันตรึมสะท้อนคุณค่าทางสังคม ๓ ด้าน คือ ด้านวิถีชีวิต ด้านระบบครอบครัว และเครือญาติ และด้านลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ด้านวิถีชีวิตสะท้อนให้เห็นว่า ชาวอีสานใต้ทำนาเป็นอาชีพหลัก ทอผ้าและเลี้ยงช้างเป็นอาชีพเสริม มีความเชื่อและศรัทธาในพุทธศาสนา เชื่อเรื่องโหราศาสตร์ มีค่านิยมเลือกคนผิวดำเป็นคู่ครอง และมีคติสอนใจชายหญิง เรื่องการครองเรือนว่า ให้มั่นคงในความรัก และให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน ด้านครอบครัว และเครือญาติ ชาวอีสานใต้มีลักษณะครอบครัวแบบขยาย ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว มีการแบ่งหน้าที่พ่อบ้านแม่บ้านอย่างชัดเจน สำหรับด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น มีลักษณะเป็นสังคมเกษตร โดยทำนาเป็นอาชีพหลัก ทอผ้าและสัตว์เลี้ยงเป็นอาชีพเสริม ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด^{๑๘}

สุนทร อ่อนคำ ได้ศึกษาเรื่อง “เจริญกันตรึม : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมกลุ่มชนเขมรอีสานใต้” ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคมกลุ่มชนเขมรอีสานใต้ จากเพลงเจริญกันตรึม มีทั้งหมด ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านค่านิยมและความเชื่อ ผลการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏว่า ด้านสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของชาวเขมรมีผิวสีดำน้อย สภาพชีวิตลำบากยากจน ชีวิตผูกพันกับธรรมชาติและการเกษตร มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง ชีวิตที่รื่นเริงมีความสุข และมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามความเจริญด้านวัตถุ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำนา อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพทอผ้าไหม อาชีพค้าขาย อาชีพเลี้ยงช้างและอาชีพเย็บผ้า ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวพุทธ การยึดมั่นในจารีตประเพณี ประเพณีที่ปรากฏได้แก่ ประเพณีบวชนาค ประเพณีแต่งงาน ประเพณีแซนโดนตา ประเพณีเล่นตรด พิธีเรือมั่วต พิธีมั่งกั่วลจองโต นอกจากนี้ปรากฏศิลปะการแสดงพื้นบ้านเรือมอันเร ศิลปะการแสดงพื้นบ้านเรือมอาโย และศิลปะการแสดงพื้นบ้านเจริญกันตรึม ด้านค่านิยมและความเชื่อ ปรากฏ

^{๑๘}วิเศษ ขาญประโคน. การวิเคราะห์กันตรึม : เพลงพื้นบ้านอีสานใต้, วิทยานิพนธ์,บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๙)

เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านการอบรมสั่งสอน ค่านิยมด้านความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ค่านิยมด้านความรักพ่อแม่ ค่านิยมด้านความเป็นผู้นำของชาย ค่านิยมด้านการเลือกคู่ครอง ค่านิยมด้านการเลือกลูกเขยลูกสะใภ้ ค่านิยมด้านวัตถุและเทคโนโลยี ค่านิยมการดื่มเหล้า ค่านิยมด้านการศึกษาถึงระดับปริญญา ค่านิยมการทาส้ม ค่านิยมกินหมากกินพลู ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเรื่องคำสาบาน ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และความเชื่อเกี่ยวกับเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพลงเจริญกัณฑ์กรังม ยังแพร่กระจายและได้รับความนิยมในกลุ่มชาวเขมรอีสานใต้ในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษและยังสะท้อนภาพวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ซึ่งเพลงเจริญกัณฑ์กรังม ไม่ได้เป็นเพียงพื้นบ้านของชาวเขมรอีสานใต้เท่านั้น แต่เป็นมรดกของชาติที่มีคุณค่าอันนับประการที่สำคัญเป็นสิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ของคนไทยทั่วประเทศ ให้สามารถเรียนรู้และเข้าใจลักษณะเฉพาะของความเป็นกลุ่มเชื้อสายเขมรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณภาคอีสานตอนใต้^{๑๙}

สมจิตร์ กัลยาศิริ ได้ศึกษาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านในหัวข้อเรื่อง “ศึกษาและวิเคราะห์เพลงพื้นเมืองและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์” สรุปว่า เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ได้รับอิทธิพลจากเขมร นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นวัฒนธรรมด้านความเชื่อเกี่ยวกับการเข้าทรงสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ค่านิยม เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านในสมัยโบราณเป็นที่ชุมนุมพบปะพูดคุยทำความรู้จักในหมู่หนุ่มสาว ก่อให้เกิดความรักนำไปสู่การเลือกคู่ครอง^{๒๐}

สุภัทรชัย กระสินหอม ได้ศึกษาชีวประวัติและผลงานของน้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า น้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์ เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการแสดงศิลปะพื้นบ้าน (กัณฑ์กรังม) จนเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป ดังจะเห็นได้จากองค์กรต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน ทั้งในและนอกประเทศ ได้เชิญให้เป็นวิทยากรในเรื่องต่างๆ อยู่เป็นประจำ อีกทั้งยังได้รับโล่รางวัล ใบประกาศนียบัตรมากมายนอกจากการร้องกัณฑ์กรังม แล้วน้ำผึ้งยังสามารถคิดค้นประดิษฐ์ทำรำขึ้นมาใหม่หลายชุด อาทิ แกรมอว เรือมอันเร อับสรสรายุ เรือมศรีผไทสมันต์ และยังได้แต่งเพลงกัณฑ์กรังมเองอีกหลายชุด อาทิ โอ้ยเสียว ไฮโซ แชมฮิต โจ๊ะโป่งซิง น้ำผึ้งยังได้อาศัยความรู้ถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์และผู้ทีสนใจในด้านกัณฑ์กรังมเป็นจำนวนมากอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เพื่อจะได้

^{๑๙} สุภัทร อ่อนคำ, เจริญ กัณฑ์กรังม : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมกลุ่มชนเขมรอีสานใต้, **สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๑)

^{๒๐} สมจิตร์ กัลยาศิริ, การวิเคราะห์เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดสุรินทร์, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๖๔) หน้า ๖๕.

ช่วยกันเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน (กันตรึม) ให้คงอยู่คู่ประเทศไทยตลอดกาลนาน^{๒๑}

เครือจิต ศรีบุญนาค ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เจรียงเบริน : เพลงพื้นบ้านของชาวไทยเขมร จังหวัดสุรินทร์” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เพลงพื้นบ้านเจรียงเบริน วิวัฒนาการมาจากการเล่น “กัณฑ์ตอบโก” ซึ่งมีการร้องโต้-ตอบ มีดนตรีปี่อ้อประกอบ ต่อมาการเล่นชนิดนี้ได้นำแคน เข้ามาประกอบทำนองเจรียงเบริน คล้ายๆ กับหมอลำกลอน ซึ่งเข้าใจว่าเกิดขึ้นในช่วง ๕๐-๖๐ ปี มาแล้ว และเรียกการเล่นชนิดนี้ว่า “เจรียงเบริน” คุณค่าของเพลงพื้นบ้านเจรียงให้คุณค่าในหลายๆ ด้าน เช่นด้านภาษาสามารถเลือกสรรคำที่ไพเราะ มีสัมผัสที่เป็นภาษาเขมร แต่ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว เนื้อหาของบทร้องเจรียงยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ประเพณี ค่านิยม สังคมและอาชีพด้านต่างๆ นอกจากนี้ เพลงพื้นบ้านเจรียงเบรินยังให้ความบันเทิงใจให้ความเพลิดเพลินและสนองตอบสภาพด้านจิตใจได้ด้วย^{๒๒}

เสงี่ยม บึงไสย ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่สำคัญของนักประพันธ์เพลงพื้นบ้านอีสานไว้ดังต่อไปนี้ ๑) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในเรื่องภาษาและฉันทลักษณ์ในการแต่งคำประพันธ์เป็นอย่างดี รู้จักเลือกถ้อยคำ สำนวน และรูปแบบที่เหมาะสมในการประพันธ์ เพื่อสื่อความหมายที่มีประสิทธิผล อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ การเสนอแนวคิดนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากจะให้คุณค่าทางด้านสังคมแล้ว ยังให้คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์อีกด้วย ๒) เป็นผู้มีความรู้ในเรื่องท่วงทำนองในการลำเป็นอย่างดี เพราะผู้แต่งจะต้องกำหนดจังหวะ และท่วงทำนองในการลำแต่ละกลอนลงไปด้วย ๓) เป็นผู้รักการค้นคว้าและมีความรอบรู้ทั้งคดีโลกและคดียุติธรรม แหล่งค้นคว้าที่สำคัญได้แก่ หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ๔) เป็นผู้มีความรู้ในท่วงทำนองในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ผู้แต่งจะต้องใช้เทคนิคลีลาในการนำเสนออย่างแยบยล เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์นั้น^{๒๓}

ภูมิจิต เรืองเดช ได้กล่าวถึงกันตรึมไว้ในงานวิจัยเรื่อง กันตรึมเพลงพื้นบ้านของชาวไทยเขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาเพลงกันตรึมในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๕ คณะ อำเภอประโคนชัยจำนวน ๕ คณะ โดยรวบรวมทำนองเพลงและบทเพลงกันตรึมและศึกษาในด้าน

^{๒๑} สุภัทรชัย กระสินหอม, ชีวิตประวัติและผลงานของน้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์, วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสารคาม, ๒๕๔๔),

^{๒๒} เครือจิต ศรีบุญนาค, “เจรียงเบริน: เพลงพื้นบ้านของชาวไทยเขมรจังหวัดสุรินทร์” รายงานการวิจัย, ภาควิชาภาษาไทย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์).

^{๒๓} เสงี่ยม บึงไสย, “บทบาทของลำกลอนในด้านการเมือง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๓), หน้า ๓๐ - ๓๑

รูปแบบเนื้อหาหลักขณะคำประพันธ์ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการขับร้องกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง วิเคราะห์คุณค่าเพลงกันตรึมในด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา^{๒๔}

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย พบว่ายังไม่มีงานวิจัยที่ทำเกี่ยวกับบทเพลงกันตรึมของอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบแต่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักศีลธรรม จริยธรรมในบทเพลงเจริญในเขตพื้นที่อื่นๆ บทเพลงลูกทุ่ง เพลงโคราช เพลงหมอลำ แสดงให้เห็นว่าหลักศีลธรรมและจริยธรรมมีปรากฏอยู่แล้วในบทเพลง การใช้เพลงเป็นสื่อในการสอนศีลธรรมและจริยธรรมมีมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน การใช้บทเพลงเป็นสื่อในการสอนศีลธรรม จริยธรรม และเป็นสื่อในการให้ข้อมูลข่าวสารอื่นๆ

๑.๗. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑.๗.๑ ขั้นสำรวจเอกสารเป็นขั้นการสำรวจเอกสารต่างๆ คือคัมภีร์พระไตรปิฎกทั้งฉบับ ภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย คัมภีร์อรรถกถา ฎีกา รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำรา วารสารและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อวางกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และตำราอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

๑.๗.๒ ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการบันทึกข้อมูลดังนี้ คือ ย่อความให้ได้ใจความตรงตามความหมายของข้อความเดิม บันทึกโดยถอดข้อความเป็นข้อความของผู้วิจัยเอง คัดลอกข้อความที่เป็นข้อความที่ผู้วิจัยต้องการอ้างอิงเพื่อสนับสนุนความคิดของผู้วิจัย ข้อความที่เป็นพุทธพจน์ที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก

๑.๗.๓ ขั้นสร้างแบบสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์นักร้องกันตรึม ๑๐ คน

๑.๗.๔ ขั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก่อนการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล เมื่อได้ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจึงนำมาจัดเรียงลำดับก่อนและหลังเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๑.๗.๕ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

๑.๗.๖ ขั้นสรุปผล เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นมาสรุปเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

^{๒๔} ภูมิจิต เรื่องเดช,กันตรึมเพลงพื้นบ้านของชาวเขมรในจังหวัดบุรีรัมย์,(กรุงเทพมหานคร : หุนอุดหนุนการวิจัยกรมการฝึกหัดครู,๒๕๒๘),หน้า ๕๖

๑.๗.๖ ขึ้นเขียนรายงานการวิจัย ผู้วิจัยได้เขียนรายงานการวิจัยตามกรอบที่กำหนดไว้ในคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๘. ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑.๘.๑ ได้ทราบแนวคิดเกี่ยวกับบทเพลงพื้นบ้าน จังหวัดสุรินทร์
- ๑.๘.๒ ได้ทราบพัฒนาการของเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์
- ๑.๘.๓ ได้ทราบคุณค่าจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงกันตรึม ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์